

Samfund, har intet Mæle og intet eget Enhedsbaand. Spørger man om, hvad Folkekirken mener om dette eller hint, faar man intet Svar. Den er som saadan ikke i Stand til at ytre sig. Denne eller hin Mand i Folkekirken kan udtale sig, og er det en Mand med større Indflydelse, kan han tale paa fleres Vegne; men Folkekirken som saadan har, saa længe den ikke er retslig organiseret, ingen Stemme. Og det Baand, der binder alle de enkelte Menigheder sammen, er, retslig set, den Dag i Dag den højtærede Kultusminister. Det kan jo — jeg skal ikke benægte det — være et fortræffeligt Baand, men permanent er det jo ikke; det er et tilfældigt Baand. Man har paastaet, at Kongen var Kirkens Enhedsbaand; man har betegnet ham som øverste Biskop, som summus episcopus; men det indrømmes nu af saa godt som alle, at det er en Misforstaaelse. Kongen staar ikke i noget særligt Forhold til de kirkelige Anliggender, han indtager ganske den samme Stilling til dem som over for Rigets andre Anliggender. Resultatet bliver altsaa dette, at Folkekirken som saadan indtil nu savner enhver retslig Organisation. Den besidder ikke, hvad selv det mindste Samfund i Landet kendetegnes ved, nemlig et Organ, hvorigennem den kan ytre sig. Naar Grundlovens § 75 indeholder de Ord: „Folkekirken Forfatning ordnes ved Lov“, da ligger heri den Fordring, at Kirken ligesom de andre Trossamfund skal have en retslig Organisation. Hvorledes denne nærmere skal være, er overladt til Afgørelse af den lovgivende Magt, naar den skrider til at udskille de kirkelige Anliggender fra Staten.

Fra det anførte Synspunkt kan jeg ikke i og for sig tillægge det foreliggende Forslag om Menighedsraad nogen overdreven Betydning. Den Vægt, jeg tillægger Forslaget, beror paa, hvor vidt det vil lykkes ad den Vej senere at naa til en Opfyldelse af § 75. Naar den højtærede Minister har betegnet Forslaget som et Skridt paa Vejen til Opfyldelse af denne Grundlovsbestemmelse, tvivler jeg ikke om, at han vil sætte al sin Kraft ind paa at komme til en virkelig Opfyldelse af Grundlovens Paabud. Dette, at Folkekirken faar sin egen Organisation, medfører jo ikke, at Staten og Kirken skal træde i Modsætningsforhold til hinanden. Men det vil gavne begge Parter, at hver har sit Omraade og sine egne Anliggender. Det er mit Haab og min Tro, at der fremdeles vil finde et godt Forhold Sted mellem

Kirke og Stat. Skulde dette Haab ikke altid vise sig holdbart, vil det ogsaa i saadant Tilfælde være bedst, at de kirkelige Anliggender varetages af deres eget Samfund, og at vi, der skulle varetage Statens Sager, kun have med de borgerlige Anliggender at gøre.

Hvad i øvrigt Forslaget om Menighedsraad angaar, ser jeg ingen Grund til at modsætte sig, at der skrives til Tilvejebringelse af en Repræsentation for de enkelte Sognemenigheder. Jeg kan ikke skønne, at der sker nogen Skade for det kirkelige Liv ved en saadan Repræsentation. Jeg tror ikke, at det kirkelige Liv tager Skade af, at der findes faste Regler. Min ærede Sidemands Optræden i modsat Retning undrer mig ikke saa meget, som han jo i Virkeligheden — jeg siger det i al Venskabelighed — er kirkelig Anarkist. Jeg for mit Vedkommende mener, at Regler ikke hindre Livets gode Vækst, tværtimod, jeg tror, at gode Regler kunne være fremmende og støttende for Udfoldelsen af de gode Kræfter. Der har været anket over, at den ærede Minister ikke, forinden han fremsatte sit Forslag om Menighedsraad, har nedsat en Kirkekommission for at høre, hvad den maatte mene om et saadant Forslag. Jeg hører til dem, der altid ere villige til i størst muligt Omfang at tage Hensyn til Ønsker, der komme fra Medborgere, især naar Ønsket støttes af et større Antal Personer; men jeg kan ikke andet end give den ærede Minister Medhold i den Betragtning, at der ikke vilde være vundet noget væsentligt ved Nedsættelse af en ny Kirkekommission. Vi have jo prøvet den Ting 2 Gange, og det vil ikke kunne paastaas, at de 2 Kommissioner, vi have haft, den af 1854 og den af 1868, have afsat store Resultater. Det kan heller neppe siges, at de Erfaringer, vi have om Virkningen af Kommissioner paa andre Omraader, ere stærkt overbevisende. Hvad en ny Kirkekommission angaar, er det jo desuden fuldstændig rigtigt, hvad den ærede Minister har udtalt, at en saadan Kommission slet ikke vilde kunne kaldes en Repræsentation for Kirken. Denne har for Tiden kun en Repræsentation: Regeringen og Rigsdagen, — ganske vist en meget ejendommelig Repræsentation. Skulde der være Tale om at høre den særlig kirkelige Sagkundskab, inden der fremsattes Lovforslag, som ogsaa omfatte indre kirkelige Forhold — og det gør jo det foreliggende Forslag til en vis Grad — saa kunde der formentlig være Anledning til at